

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Sžfk/27/2018
Identifikačné číslo spisu: 7017200927
Dátum vydania rozhodnutia: 12.09.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Milan Morava
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7017200927.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): Steel - Ex, s.r.o., so sídlom Krivá 21, Košice, IČO: 44 043 716, zastúpený: JUDr. Peter Bellás, advokát so sídlom Štefánikova 40, Košice, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná 63, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 101771865/2017 zo dňa 16. augusta 2017, konajúc o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č.k. 7S/109/2017-52 zo dňa 17. januára 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č.k.7S/109/2017-52 zo dňa 17. januára 2018 z a m i e t a .

Účastníkom konania nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“ alebo „správny súd“) uznesením č.k. 7S/109/2017-52 zo dňa 17. januára 2018 postupom podľa § 98 ods. 1 písm. f/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „S.s.p.“) odmietol žalobu, (z dôvodu, že žalobca nebol pri jej podaní zastúpený podľa § 49 ods. 1 S.s.p.) ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 101771865/2017 zo dňa 16.08.2017, ktorým podľa § 74 ods. 4 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Daňový poriadok“) potvrdil rozhodnutie Daňového úradu Košice č. 100511033/2017 zo dňa 22.03.2017, ktorým bol žalobcovi podľa § 68 ods. 5 Daňového poriadku vyrubený rozdiel dane v sume 3 854,- € na dani z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie február 2013. O trovách konania rozhodol s poukazom na § 170 písm. a/ S.s.p. tak, že žiadnemu z účastníkov konania ich náhradu nepriznal.

2. V odôvodnení napadnutého uznesenia krajský súd poukázal na ust. § 49 ods. 1 S.s.p. a uviedol, že jedna z osobitostí preskúmania zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov spočíva v tom, že v správnom súdnictve musí byť účastník konania (s výnimkou konaní označených v ust. § 49 ods. 2 S.s.p.) zastúpený advokátom pokiaľ nemá právnické vzdelanie sám, alebo jeho zamestnanec, ktorý ho bude na súde zastupovať. Zmyslom tohto ustanovenia je, aby sa žalobcovi, ktorý sám nemá právnické

vzdelanie poskytla kvalifikovaná práva pomoc, keďže ide o typ konania, v ktorom sa riešia prevažne právne problémy. Správny súd z obsahu podanej žaloby zistil, že táto má nedostatok podmienky povinného zastúpenia žalobcu v zmysle ust. § 49 ods. 1 S.s.p., nakoľko žalobca v konaní pred súdom nie je zastúpený advokátom a z obsahu žaloby nevyplýva, aby žalobca, resp. v jeho mene konajúci konateľ mal právnické vzdelanie.

3. Na základe vyššie uvedeného správny súd vyzval žalobcu dožiadanim zo dňa 07.11.2017, aby v lehote 21 dní od doručenia odstránil vady označenej žaloby, t.j. aby si zvolil právneho zástupcu - advokáta na zastupovanie v tejto veci a zároveň žalobcu poučil, že ak osoba konajúca za žalobcu (zamestnanec alebo člen) má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, je potrebné súdu o tom predložiť v stanovenej lehote potvrdenie. Žalobcovi poskytol poučenie aj v tom smere, že ak v súdom stanovenej lehote žalobca si nezvolí zástupcu na zastupovanie, resp. nepredloží súdu požadované potvrdenie, konanie v tejto veci bude zastavené. Predmetná výzva bola žalobcovi odoslaná elektronicky dňa 07.11.2017 o 8:23:05 hod. Tak ako to vyplýva z potvrdenia o doručení z elektronického doručovania, výzva bola doručená do vlastných rúk žalobcu s fikciou doručenia dňa 23.11.2017 o 00:24:43 hod. Správnym súdom stanovená lehota 21 dní na odstránenie vád žaloby začala plynúť dňom 24.11.2017 (t.j. prvým dňom nasledujúcim po doručení výzvy) a márne uplynula dňa 18.12.2017 (pondelok, pracovný deň). Uviedol, že žalobca doposiaľ súdu nedoručil riadnu a účinnú plnú moc udelenú advokátovi na zastupovanie v tejto veci, a ani nedoručil potvrdenie o tom, že on sám, alebo jeho zamestnanec, alebo člen, ktorý za neho na správnom súde koná, alebo ho zastupuje má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti správny súd žalobu pre nedostatok procesnej podmienky spočívajúcej v absencii právneho zastúpenia (§ 49 ods. 1 S.s.p.) podľa § 98 ods. 1 písm. f/ S.s.p. odmietol.

4. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca - sťažovateľ (z dôvodu uvedeného v ust. § 440 ods. 1 písm. f/ S.s.p.) prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu kasačnú sťažnosť, ktorou sa domáhal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ poukazujúc na ust. § 49 ods. 1 S.s.p. uviedol, že výzva na ustanovenie právneho zástupcu mu bola odoslaná elektronicky dňa 07.11.2017. Z potvrdenia o doručení z elektronického doručovania vyplýva, že výzva bola doručená do vlastných rúk sťažovateľa s fikciou doručenia dňa 23.11.2017. Správnym súdom stanovená lehota 21 dní na odstránenie vád žaloby začala plynúť dňom 24.11.2017 a márne uplynula dňa 18.12.2017. Napadnuté uznesenie krajského súdu o odmietnutí žaloby mu bolo doručené dňa 17.02.2018. V nadväznosti na to uviedol, že vedomosť o predmetnej výzve, ako aj o všetkých relevantných dokumentoch nadobudol až dňa 27.02.2018 kedy sa prvýkrát prihlásil do elektronickej schránky, ktorú má zriadenú v zmysle platnej právnej úpravy. Išlo vôbec o prvé prihlásenie sťažovateľa do predmetnej schránky, nakoľko do uvedeného dňa s elektronicou schránkou nepracoval. Sťažovateľ si plne uvedomoval, že pochybil a že bolo jeho povinnosťou dokumenty v elektronickej schránke sledovať, rovnako aj to, že sudcovskú lehotu na zvolenie si právneho zástupcu vo veci, ktorá mu bola daná vo výzve zo dňa 07.11.2017 zmeškal, avšak zmeškanie tejto lehoty nemôže mať podľa sťažovateľa za následok nemožnosť tieto vady odstrániť neskôr, čím by bolo zachované právo sťažovateľa na prístup k súdu a právo na spravodlivé súdne konanie. Na podporu svojich tvrdení dal do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp.zn.21Cdo/1700/2013.

5. Vyjadrenie žalovaného ku kasačnej sťažnosti nebolo podané.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „kasačný súd“) v konaní o kasačnej sťažnosti preskúmal uznesenie správneho súdu v medziach sťažnostných bodov (§ 438 ods. 2, § 445 ods. 1 písm. c/, ods. 2 S.s.p.) a dospel k záveru, že kasačnej sťažnosti sťažovateľa nemožno vyhovieť.

7. Podľa § 49 ods. 1 S.s.p. žalobca musí byť v konaní pred správnym súdom zastúpený advokátom; to neplatí, ak má žalobca, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na správnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Povinnosť zastúpenia sa vzťahuje aj na spísanie žaloby. Splnomocnenie udelené advokátovi nemožno obmedziť.

8. Podľa § 49 ods. 2 S.s.p. žalobca nemusí byť zastúpený podľa odseku 1

a) vo veciach, v ktorých je daná vecná príslušnosť okresného súdu podľa § 12,

b) v konaní podľa § 6 ods. 2 písm. b) až e), g) a i),

c) v konaní o správnej žalobe vo veciach slobodného prístupu k informáciám podľa osobitného predpisu,

d) ak je žalovaným Centrum právnej pomoci.

9. Podľa § 98 ods. 1 písm. f/ S.s.p., správny súd uznesením odmietne žalobu, ak žalobca nebol pri jej podaní zastúpený podľa § 49 ods. 1 alebo § 50.

10. K citovaným zákonným ustanoveniam kasačný súd uvádza, že povinné právne zastúpenie advokátom vyplýva už zo samotnej povahy správneho súdnictva, keďže sa v ňom preskúmava zákonnosť rozhodnutí alebo opatrení orgánov verejnej správy a riešia sa prevažne právne otázky. Povinné zastúpenie advokátom je žiaduce aj z dôvodu viazanosti správneho súdu rozsahom a dôvodmi žaloby (§ 134 ods. 1 S.s.p.) a obmedzenia možnosti jej rozšírenia a zmeny (§ 183 S.s.p.). Povinné zastúpenie žalobcu advokátom je procesnou podmienkou v zmysle § 97 S.s.p., ktorej splnenie musí správny súd vždy vyžadovať, pokiaľ nie je splnená niektorá z výnimiek podľa § 49 ods. 2 S.s.p. V tejto spojitosti je potrebné uviesť aj to, že Správny súdny poriadok v ust. § 49 ods. 1 veta druhá explicitne ustanovuje, že povinnosť zastúpenia sa vzťahuje už na spísanie žaloby. Táto podmienka konania je následne premietnutá do ust. § 98 ods. 1 písm. f/ S.s.p., v zmysle ktorého správny súd uznesením odmietne žalobu, ak žalobca nebol pri jej spísaní zastúpený podľa § 49 ods. 1 a § 50. Aj toto sprísnené zákonné ustanovenie, že žaloba má byť podaná (spísaná) už priamo advokátom, resp. práva znalou osobou, zvolil zákonodarca z dôvodu, že v správnom súdnictve je značne obmedzená možnosť zmeny žaloby po uplynutí lehoty na jej podanie, a preto je pre rozhodovanie správneho súdu určujúci práve obsah žaloby (rozsah a dôvody). Z uvedeného by preto bolo možné vyvodit' záver, že ak obligatórnou náležitosťou správnej žaloby je aj jej spísanie advokátom, je potom logické, že nedostatok tejto podmienky je možné odstrániť len v lehote na podanie žaloby, keďže ide o podmienku, ktorá musí byť splnená už pri jej podaní.

11. V nadväznosti na uvedené však kasačný súd poukazuje na to, že aj ak nie je žaloba spísaná advokátom, resp. žalobca nie je zastúpený advokátom v správnom súdnom konaní, na ktoré sa vzťahuje povinné právne zastúpenie, musí ísť v zásade o odstrániteľný nedostatok procesnej podmienky. Pri odstraňovaní nedostatku tejto procesnej podmienky sa treba vyvarovať prílišnému formalizmu, aby žalobcovi nebol odňatý prístup k správneému súdu (čl. 46 ods. 2 a čl. 47 ods. 2 Ústavy SR). Správny súd je preto v takom prípade povinný urobiť vhodné opatrenia na jeho odstránenie (§ 161 ods. 3 C.s.p. v spojení s § 25 S.s.p.). Týmto opatrením je výzva správneho súdu žalobcovi, aby si v primeranej lehote zvolil advokáta, čo predpokladá aj § 98 ods. 1 písm. f/ S.s.p. Správny súd je zároveň s výzvou na odstránenie tohto nedostatku povinný nezastupeného žalobcu poučiť o následkoch spojených s neodstránením tejto vady, t.j., že absencia povinného zastúpenia žalobcu vedie k odmietnutiu žaloby podľa § 98 ods. 1 písm. f/ S.s.p., ako žaloby bez obligatórneho právneho zastúpenia.

12. Kasačný súd z obsahu súdneho spisu zistil, že sťažovateľ sa žalobou (podpísanou jeho konateľom a doručenou krajskému súdu osobne dňa 19.10.2017) domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného orgánu verejnej správy č. 101771865/2017 zo dňa 16.08.2017. Vzhľadom na to, že v danej veci nešlo o žiaden z prípadov, na ktoré by sa vzťahovala niektorá z výnimiek uvedených v ust. § 49 ods. 2 S.s.p., resp. v konaní nebolo preukázané splnenie podmienky v zmysle § 49 ods. 1 veta prvá, t.j., že by sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na správnom súde konal alebo ho zastupoval mal vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, bolo nepochybné, že podmienka povinného právneho zastúpenia pri podaní správnej žaloby nebola splnená. Ako už kasačný súd vyššie poznamenal, uvedený nedostatok bolo potrebné kvalifikovať ako nedostatok procesnej podmienky, ktorý je potrebné zákonom upraveným postupom, pri rešpektovaní práva sťažovateľa na prístup k správneému súdu odstrániť. Krajský súd preto postupujúc v tomto duchu sťažovateľa výzvou zo dňa 07.11.2017 s poukazom na § 49 ods. 1 S.s.p. vyzval, aby si v lehote 21 dní od doručenia tejto výzvy zvolil právneho zástupcu - advokáta na zastupovanie, resp. aby v uvedenej lehote predložil krajskému súdu doklad

preukazujúci splnenie podmienky v zmysle § 49 ods. 1 veta prvá S.s.p. Krajský súd zároveň sťažovateľa poučil, že ak si v stanovenej lehote nezvolí zástupcu na nastupovanie, resp. nepredloží súdu požadované potvrdenie, súd konanie zastaví. Uvedená výzva bola sťažovateľovi odoslaná elektronicky dňa 07.11.2017 a doručená dňa 23.11.2017. Sťažovateľ však napriek tejto výzve nedostatok povinného právneho zastúpenia neodstránil.

13. Vyhodnotením vyššie popísanej procesnej situácie kasačný súd musel konštatovať, že krajský súd postupoval správne, keď po zistení nedostatku povinného právneho zastúpenia pristúpil výzvou k jeho odstráneniu a sťažovateľovi poskytol dostatočný časový priestor na jeho nápravu. Sťažovateľ bol zároveň poučený o následkoch spojených s neodstránením vytýkaného nedostatku, t.j., že krajský súd v prípade nepreukázania splnenia podmienky povinného právneho zastúpenia vec meritórne nepreskúma, ale vo veci bude vydané procesné rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Vzhľadom na to, že sťažovateľ (napriek poučeniu krajského súdu) nielen že v správnom súdom určenej lehote, ale ani do vydania napadnutého uznesenia vytýkaný nedostatok neodstránil, krajský súd postupoval správne, keď správnu žalobu sťažovateľa postupom podľa § 98 ods. 1 písm. f/ S.s.p. odmietol.

14. Ako nedôvodnú vyhodnotil kasačný súd námietku sťažovateľa, ktorou namietal, že vedomosť o výzve na odstránenie vytýkaného nedostatku nadobudol až po rozhodnutí krajského súdu (17.01.2018), t.j. až dňa 27.02.2018. Kasačný súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že sťažovateľ svoje pochybenie (v kasačnej sťažnosti) sám uznal, keď ako dôvod oneskoreného oboznámenia sa s výzvou správneho súdu uviedol, že dokumenty v elektronickej schránke do tohto dňa (27.02.2018) nesledoval. Sťažovateľ tak majúci vedomosť o podaní správnej žaloby a prebiehajúcim súdnym preskúmaním konaní a nevenujúc zvýšenú pozornosť ochrane svojich práv (tu platí aj zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t.j. bdelym patrí právo) práve v súvislosti s doručovaním súdnych písomností týkajúcich sa predmetného konania nedostatok povinného právneho zastúpenia neodstránil, čoho dôsledkom bolo odmietnutie žaloby. Pokiaľ sťažovateľ poukazoval na potrebu vnímať zmeškanie tejto lehoty ako odstrániteľný nedostatok kasačný súd poukazuje to, že zákonným prostriedkom, ktorým sa má v súčasnosti so žalobcom vytýkaná vada odstrániť, je práve výzva na odstránenie nedostatku konania. Požiadavka povinného právneho zastúpenia v zmysle § 49 ods. 1 S.s.p. sa viaže na konanie pred správny súdom a teda je nutné ju splniť už pri podaní správnej žaloby, resp. dodatočne po výzve správneho súdu, pričom Správny súdny poriadok (na rozdiel od pôvodnej právnej úpravy /§ 43 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku/ umožňujúcej odstrániť nedostatky podania v lehote na podanie odvolania proti uzneseniu o odmietnutí podania,) ani nepočíta s možnosťou zhojiť vytýkaný nedostatok predložením plnej moci (navyše v danom prípade všeobecnej/nešpecifikovanej predmetom konania) v konaní o kasačnej sťažnosti. Kasačný súd tiež považuje za potrebné poukázať aj na charakter kasačného konania, resp. kasačnej sťažnosti ako mimoriadneho opravného prostriedku, ktorý smeruje proti právoplatnému rozhodnutiu, keď v zásade nie je možné v kasačnom konaní naprávať vady, ktoré bolo možné odstrániť v konaní pred krajským súdom ako súdom prvej a jedinej inštancie v správnom súdnictve. Pokiaľ teda sťažovateľ vytýkaný nedostatok z uvedených dôvodov v lehote určenej súdom (resp. do vydania napadnutého uznesenia) neodstránil, krajský súd nemal inú možnosť ako žalobu sťažovateľa odmietnuť. Najvyšší súd s poukazom na uvedené v postupe krajského súdu nezhliadol pochybenie, ktoré by odôvodňovalo záver o nutnosti zrušiť napadnuté uznesenie z dôvodu uvedeného v ust. § 440 ods. 1 písm. f/ S.s.p.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na závery uvedené vyššie považoval námietky sťažovateľa vznesené v kasačnej sťažnosti za nedôvodné, a preto kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú podľa § 461 S.s.p. zamietol.

16. O trovách kasačného konania rozhodol podľa § 467 ods. 1 S.s.p. v spojení s ustanoveniami § 167 ods. 1 a § 175 ods. 1 S.s.p. a contrario tak, že sťažovateľovi nepriznal náhradu trov kasačného konania z dôvodu neúspechu v kasačnom konaní a žalovanému nárok na náhradu trov konania zo zákona nevyplýva.

17. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednohlasne (§ 147 ods. 2 v spojení s § 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.